

Ti år, tårer og tenners gnissel

Opera er ingen selvfølge i det nye operahuset.

Marius Lien

«Du får ikke to sjanser til å etablere et førsteinntrykk,» sa Bjørn Simensen, sjef i Den Norske Opera & Ballett, til Aftenposten i 2006. Han fortalte da at han hadde planer om å presentere intet mindre enn fire-fem nye norske operaer gjennom åpningsssesongen. Den 12. april åpner det nye operahuset. Og for å si det med såpeoperaenes språk: Dette har skjedd:

Først måtte en planlagt oppsetning av Wagners *Tannhäuser* tas av spilleplanen, senere forsvant den nykomponerte *Jorden rundt på 80 dager*. Begge på grunn av problemer med å få ferdigstilt det tekniske anlegget til åpningen – som egentlig skulle funnet sted i høst, men som ble fremskyndet seks måneder. Deretter ble de nyskrevne operaene til komponistene Knut Vaage og Ragnar Söderlind, personlig bestilt av Simensen, tatt ut av programmet.

Vi kan vel si at Simensen på ingen måte vil bli savnet av norske komponister.

HENRIK HELLSTENIUS, KOMPONIST

Nylig ble det kjent at Ole Ivars skal spille på selveste åpningskvelden, på scene 2, scenen for de nyskapende og smale produksjonene. Og en godbit: Simensen skal selv stemme i når Ole Ivars drar i gang nestenklassikeren «Jag trodde änglarna fanns». I tillegg skal D.D.E. spille til dans senere i åpningsprogrammet. *Her bli det liv! Rai, rai!* Denne famøse bookingen førte til en sjarmerende forarget duell mellom kulturminister Trond Giske og operasjef Simensen. D.D.E. var kulturministerens ansvar, sa Simensen til TV 2. Nei, sa Giske. Jo, sa Simensen. Fulgt av smil og trivelig latter. *Nudge nudge, say no more.*

Kort etter dukket Lindesnes trekkspillklubb opp utenfor operahuset i Bjørvika. «Når rock, D.D.E. og Ole Ivars er på programmet bør man også rydde plass til Lindesnes trekkspillklubb,» sa talsmann Atti Eikaas til et samlet norsk presse-

korps. Det er kanskje vanskelig å være uenig i den argumentasjonen. På den annen side: I 2002 sa Bjørn Simensen til Ballade: «Opera er for alle, men ikke for alt.»

En sviskekompott. Komponist Ragnar Söderlind fikk i 2003 inntrykk av at hans opera skulle være åpningsforestilling. I 2006 fikk han vite at *Jorden rundt på 80 dager* skulle åpne ballet i stedet, men fortsatte arbeidet med sin komposisjon, i samråd med Simensen. For ett år siden leverte han 500 sider med noter, og i år kom beskjeden om at stykket ikke skulle settes opp. Simensen har uttalt i NRKs radio at alt er i orden ettersom både Vaage og Söderlind tross alt fått betalt for arbeidet. I programmet slik det ser ut i dag vil 27 korte operautdrag bli sunget, og gjennom den tre uker lange åpningsfesten kan man oppleve sammensatte programmer der man kjapt og smertefritt guides gjennom de aller største verkene i operahistorien. Programmet for åpningsukene er blitt karakterisert som «en sviskekompott» som mangler kunstnerisk relevans.

– Det er trist at huset ikke åpnes med en kraftfull operaforestilling, sier den norske regissøren Stefan Herheim. Nylig ble han kåret til årets regissør av det internasjonalt anerkjente operamagasinet *Opernwelt*, og genierklært for sin grenseoverskridende versjon av Händels *Julius Caesar*. Herheim skulle egentlig regissert *Tannhäuser*, og er oppgitt. Han er ikke alene: Den dominerende delen av opera-Norge er sterkt kritisk til Bjørn Simensens ledelse av Den Norske Opera.

– Jeg er overrasket over hvilke kunstneriske kompromisser man har inngått for å få åpningsgallaen til å funke som lørdagsunderholdning på NRK. At mange i Norge er skeptiske eller ikke har noe forhold til opera kan føre til «folkeliggjøring» på feil betingelser.

Ti års venting. Herheims utsagn sender tankene til kulturpolitisk talsmann i Norges nest største parti, som vil boikotte operaåpningen, og nylig skrøt av at han bare har sett en halv operaforestilling i hele sitt liv. Det er nå ti år siden operahuset ble vedtatt, og huset er et prestisjeprojekt som savner sidestykke i moderne norsk kulturhistorie. I denne perioden har åtte ulike departementer vært in-